

Kapital och Historia â Robert Kurz

Description

Publicerad som â [Kapital und Geschichte](#)â i [Neues Deutschland](#) den 24 April, 2009

Förtroendet för kapitalismen är tydligen oomkullrunkeligt; även hos v  rnstern. Ut ur alla kriser kommer den resa sig likt en fenix från sin aska och återhämta sig. Samtidigt kan det inte längre förnekas att vi måste handskas med den samtida recessionen. På historiens dagordning står en ny v  rldsekonomisk kris med oöverskådliga konsekvenser. Trots detta frågar sig alla enbart: n  r tar krisen slut? Vilken typ av kapitalism kommer efter krisen? Denna förväntning stödjer sig på uppfattningen att kapitalismen   r â evigt återkommande.â Att de elementära utsugningsmekanismerna förblir de samma. Det finns teknologiska revolutioner, sociala omvälvningar, skiften i â maktbalansenâ och nya hegemoniska makter. Men dessa händelser är bara externa â historiska skeendenâ , i ständiga upp och nedåtgående cykler. Från den här typen av synsätt är kriserna endast funktionella f  r kapitalismen. De leder till â korrigeringarâ , genom att devalvera överflödigt kapital. Vilket banar v  gen f  r en ny ackumulationsprocess. Den här typen av förklaringsmodell tar inte kapitalismens interna dynamik på allvar. Däremot finns ett annat synsätt, enligt vilken v  rdef  rmeringen* alltså enbart existerar inom ramen för den historiska dynamik som genererar de allt mer utvecklade produktivkrafterna.

Detta är dock inte enbart en teknisk förändringsprocess, utan en process genom vilken nya betingelser för v  rdef  rmering frambringas. Därav är kapitalismen inte det â evigt   terkommandeâ , utan snarare en irreversibel historisk process, som slutligen n  r en kulmen. Till följ av att denna process är inneboende i kapitalismen, så smalnar själva spelrummet f  r v  rdef  rmeringen av. Drivkraften bakom denna förändring   r hur arbete blir allt mer överflödigt till följ av vetenskaplig och teknisk utveckling. Arbete är dock kapitalets själva substans, till följ av att det ensamt har förmågan att skapa mervärde. Kapitalismen kan dock endast kompensera för denna inneboende motsättning genom att expandera kreditsystemet och förvänta sig framtida merv  rdes  kningar. Men denna systematiska snöbollseffekt n  r med nödvändighet en gräns n  r f  rv  ntningarna sträcker sig för långt in i framtiden. Med den här typen av infallsvinkel   r kriserna inte endast â korrigerandeâ , utan de förstärks historiskt och avancerar mot v  rdef  rmeringens

interna barriärer.

Så nu är frågan vilken karaktär den nya världsekonomiska krisen har. Representanterna för det sistnämnda synsättet har anklagats för att bara vilja vända på kapitalismens slut. Men att nå den interna barriären för värdefulleringen ersätter inte behovet av social emancipation, utan skulle bara skicka världssamfundet in i kaos. Representanterna för den förstnämnda ståndpunkten skulle rentav kunna anklagas för att blanda ihop invända att kapitalismen tar fart igen, efter utrensningen. Den här typen av förhoppning delar många i vänstern med den härskande eliten. Men vad händer om så inte sker? I fallet att inga nya arenor för värdefulleringen kan finnas, blir förhoppningen att kapitalismen ska å korrigera sig, en tom formel. En ny arbetsintensiv produktion finns däremot inte i sikte närgonstans.

Det kan komma att bli ett skoningslöst uppvaknande från de allmänna förvåntningarna. Frågan blir således: vad kommer efter kapitalismen? Nationaliseringar av kapitalistiska kategorier är inte längre ett alternativ, utan snarare redan historia. I fallet att denna kris ska kunna övervinnas på ett civilisatoriskt vis så krävs det möjligen mer än att vända på återhämtningen.

Översatt till engelska av Parker Everett i samverkan med [The Chicago Political Workshop](#)

Översatt till svenska från engelska och tyska av *Entartete*.

Date Created

15.10.2022
